

۱۹۱۸۷۷

دانشگاه گیلان و بوخاران

دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی
تحصیلات تکمیلی

پایان نامه کارشناسی ارشد
رشته جغرافیا (گرایش برنامه ریزی شهری)

عنوان:

مدیریت شهری جمع آوری و دفع مواد زاید خانگی با استفاده از مدل SWOT

(مطالعه موردی: نورآباد فارس)

استاد راهنما:

دکتر زهره هادیانی

استاد مشاور:

دکتر جواد بذرافشان

۱۳۸۸/۷/۱۶

کتابخانه و مراکز علمی پژوهش
گنجینه کتابخانه

تحقیق و نگارش:

مریم احمدی

(این پایان نامه از حمایت مالی معاونت پژوهشی بهره مند شده است)

شهریور ماه ۱۳۸۸

۱۲۱۸۷۷

بسمه تعالی

این پایان نامه با عنوان .مدیریت شهری جمع آوری و دفع مواد زاید خانگی با استفاده از مدل SWOT(مطالعه موردی:نورآباد فارس) قسمتی از برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیای شهری توسط دانشجو .مریم احمدی تحت راهنمایی استاد پایان نامه دکتر زهره هادیانی تهیه شده است. استفاده از مطالب آن به منظور اهداف آموزشی با ذکر مرجع و اطلاع کتبی به حوزه تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان مجاز می باشد.

مریم احمدی

این پایان نامه ۶ واحد درسی شناخته می شود و در تاریخ ۸۸/۶/۱۹ توسط هیئت داوران بررسی و درجه به آن تعلق گرفت.

نام و نام خانوادگی	امضاء	تاریخ
استاد راهنما:		
استاد راهنما:		
استاد مشاور:		
داور ۱:		
داور ۲:		
نماینده تحصیلات تکمیلی: آقای محمدرضا پودینه		

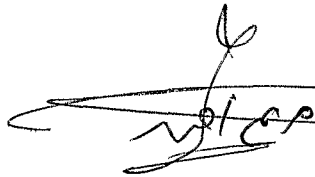

دانشگاه سیستان و بلوچستان

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب **مریم احمدی** تأیید می کنم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشته از آن استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پایان نامه پیش از این برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه سیستان و بلوچستان می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو:

امضاء

تقدیم به:

ایرج و آتریسای عزیز و پدر و مادر مهربانم که وجودشان ترجمان عشق و صبر و بردباری است

و دیرست شرمسار محبت آنهایم.

سپاسگزاری

ایزد مهربان را سپاسگزارم که توانستم به یاریش گامی دیگر در تحصیل علم و دانش بردارم، امید است که بتوانم بنده ای شاکر بر درگاه الوهیتش باشم. اینک جا دارد که به حکم ادب و وظیفه از تمامی کسانی که در مراحل مختلف این پایان نامه یار و همراهم بوده اند سپاسگزاری نمایم:

از استاد گرانقدر سرکار خانم دکتر زهره هادیانی که راهنمایی این رساله را به عهده داشتند، همچنین از زحمات و راهنمایی‌های بی‌دریغ جناب آقای دکتر جواد بذرافشان که زحمت مشاوره این پایان نامه را تقبل نمودند نهایت سپاس و قدردانی را دارم.

بی شک برای رسیدن به هر موفقیتی پشتوانه عظیم نیاز است و پشتوانه من در راه رسیدن به این مرحله خانواده ام بوده اند که مشقت‌های فراوانی را برای هموار کردن مسیرم متحمل شده اند و در اینجا لازم می‌دانم که از همه اعضاء خانواده ام بالاخص ایرج و آتریس، پدر و مادر عزیزم و خواهران و برادر خوبم قدردانی کنم.

مریم احمدی

شهریور ماه ۱۳۸۸

چکیده

اغلب آلودگی های زیست محیطی که امروزه شهرهای ما مبتلا به آن هستند حاصل مدیریت ناصحیح زایدات مختلف تولید شده در سال های گذشته است. سیستم مدیریت مواد زاید شهری به عنوان جزئی از مدیریت شهری و به لحاظ ارتباط شدید آن با توسعه پایدار شهری دارای اهمیت فراوانی می باشد و به دلیل سوء مدیریت این سیستم، مشکلات فراوانی گریبانگیر شهرهای بزرگ و کوچک در کشورهای در حال توسعه خصوصاً ایران و شهرهای استان فارس و از جمله شهر نورآباد شده است.

در این رابطه برای گردآوری اطلاعات از منابع موجود در کتابخانه ها، استفاده از منابع اطلاعاتی و تحقیقاتی منتشر شده در مجلات و پایگاه های اطلاعاتی، مطالعات میدانی شامل مصاحبه حضوری با مردم، مدیران شهری و کارگران خدمات شهری و تکمیل پرسشنامه برای بررسی ابعاد مشارکت مردمی و همچنین از نرم افزارهای کامپیوتری نظیر SPSS و Excel برای تجزیه و تحلیل داده ها و نرم افزارهای Arc GIS و Photoshop برای تهیه نقشه ها و عکس هاو برای بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدهای مدیریت، از مدل تحلیلی SWot استفاده گردیده است.

نتیجه بررسی های به عمل آمده حاکی از آن است که در شهر نورآباد نیز مانند هر شهر دیگری قسمت اعظمی از بودجه شهرداری صرف سیستم مدیریت مواد زاید شهری یا زباله می شود که به دلیل ضعف مدیریت در واقع قسمت زیادی از این بودجه به هدر می رود. از طرفی دیگر بعضی از عوامل طبیعی، اجتماعی و اقتصادی نیز پیامدهای ناشی از سوء مدیریت مواد زاید شهری را تشدید می کنند که از آنجمله می توان به میزان تولید بسیار بالای زباله خانگی به دلیل تعداد بسیار بالای جمعیت اشاره نمود و این مسائل در حالی رخ می دهند که هنوز بودجه اختصاص داده شده به این سیستم کفاف هزینه ایجاد شده در این سیستم را نمی دهد. علاوه بر کمبود بودجه اختصاص داده شده در این سیستم، نوع و تعداد ماشین آلات مورد استفاده و عدم وجود زمینیه های لازم جهت همکاری و مشارکت مردم در زمینه تفکیک و جمع آوری زباله خانگی در شهر نورآباد از جمله مشکلات مطرح شده در این زمینه در شهر مورد نظر است، ضمناً با توجه به تحقیقات صورت گرفته می توان گفت که در این شهر تا کنون اقدامی در زمینه جلب مشارکت مردمی برای همکاری در زمینه حل معضل زباله خانگی صورت نگرفته است. از طرفی در نقاطی از شهر که میزان بی سوادی نسبت به سایر نقاط شهر بالا است، مردم رغبت چندانی به مشارکت در این زمینه نشان نمی دهند.

از دیگر مشکلات مدیریت شهری در این زمینه، مکان دفن فعلی زباله شهری است که به دلیل عدم مکان یابی صحیح و دفع نامناسب زباله- سوزاندن زباله و ایجاد آلودگی های مختلف (دود، بو) و تحرک این آلودگی توسط بادهای محلی و منطقه ای موجود- مشکلات زیست محیطی فراوانی به وجود می آید که باعث ایجاد هزینه های فراوانی می شود.

بنابراین با توجه به این وضعیت مسئله مدیریت زباله در شهر نورآباد بسیار جدی می باشد و به کارگیری راهکارهای اساسی از جمله ایجاد زمینه های مشارکت فردی از جمله تبلیغ در رسانه های گروهی، اختصاص بودجه کافی برای تهیه ماشین آلات جدید و مناسب برای جمع آوری و حمل و نقل زباله، تغییر محل فعلی دفن زباله و انتخاب مکانی مناسب تر و در صورت عدم امکان ایجاد اصلاحاتی در محل دفن فعلی و غیره می تواند در حل مشکلات سیستم مدیریت زباله شهری در شهر نورآباد مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: مدیریت شهری، مواد زاید خانگی، جمع آوری مواد زاید، دفع مواد زاید، تحلیل SWot، نورآباد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ص	مقدمه
۱	فصل اول : کلیات
۲	۱-۱ طرح مسئله و بیان سؤالات پژوهش
۴	۱-۲ فرضیات
۴	۳ - اهداف پژوهش.....
۶	۴-۱ اهمیت و ضرورت انجام پژوهش
۶	۵-۱ روش شناسی تحقیق
۷	۶-۱ روش انجام پژوهش
۹	۱-۶-۱ روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۹	۲-۶-۱ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۹	۷-۱ جامعه آماری
۹	۸-۱ حجم نمونه
۱۰	۹-۱ رویکرد تعیین حجم نمونه
۱۱	۱۰-۱ پیشینه تحقیق
۱۳	۱۱-۱ مشکلات تحقیق
۱۴	فصل دوم : چار چوب نظری تحقیق
۱۵	مقدمه.....
۱۶	۱-۲ تعاریف و مفاهیم
۱۶	۱-۱-۱ مدیریت شهری
۱۶	۱-۱-۱-۱ تعریف و مفهوم مدیریت شهری
۱۷	۲-۱-۱-۲ وظایف مدیریت شهری
۱۸	۳-۱-۱-۲ مدیریت شهری و حکومتداری شهری
۱۹	۴-۱-۱-۲ مدیریت شهری و مشارکت مردمی
۲۰	۵-۱-۱-۲ مدیریت مواد زاید جامد شهری
۲۱	۲-۱-۲ مواد زاید
۲۱	۱-۲-۱ مواد زاید جامد شهری
۲۲	۲-۲-۱ انواع مواد زاید جامد شهری
۲۳	۳-۲-۱ مواد زاید خانگی
۲۳	۴-۲-۱ مواد غذایی زاید
۲۳	۵-۲-۱ آشغال
۲۴	۶-۲-۱ نخاله های ساختمانی
۲۴	۷-۲-۱ خاکستر و مواد باقی مانده

۲۴ مواد زاید ویژه ۲-۱-۲-۸
۲۴ مواد زاید خطرناک ۲-۱-۲-۹
۲۶ دفع مواد زاید شهری ۲-۱-۲-۱۰
۲۶ دفن بهداشتی زباله ۲-۱-۲-۱۱
۲۷ دفن غیربهداشتی دفع زباله ۲-۱-۲-۱۲
۲۸ استراتژی ۲-۱-۲-۱۳
۲۸ مدیریت استراتژیک ۲-۱-۲-۱۴
۲۹ دیدگاه های مدیریت شهری ۲-۲
۳۲ دیدگاه سیستمی ۲-۳
۳۴ دیدگاه توسعه پایدار ۲-۴
۳۵ برنامه ریزی استراتژیک و تحلیل SWOT ۲-۵
۳۷ نتیجه گیری
۳۸ فصل سوم : جمع آوری و دفع مواد زاید خانگی
۳۹ مقدمه
۴۰ ۳-۱ نرخ تولید مواد زاید خانگی
۴۰ ۳-۲ فاکتورهای مؤثر در نرخ تولید مواد زاید جامد
۴۰ ۳-۲-۱ موقعیت جغرافیایی محل
۴۱ ۳-۲-۲ فصول سال
۴۱ ۳-۲-۳ خصوصیات جمعیت
۴۱ ۳-۲-۴ فرکانس جمع آوری
۴۱ ۳-۲-۵ میزان بازیابی و استفاده مجدد
۴۲ ۳-۲-۶ قوانین
۴۲ ۳-۲-۷ طرز تلقی مردم
۴۲ ۳-۳ نحوه کنترل تولید مواد زاید جامد
۴۲ ۳-۳-۱ تولید کالای مرغوب و متناسب با نیازهای جامعه
۴۳ ۳-۳-۲ تغییر در شبکه بسته بندی کالا
۴۳ ۳-۳-۳ بازیافت
۴۳ ۳-۳-۴ کاهش در مصرف
۴۳ ۳-۳-۵ ترکیب مواد زاید
۴۴ ۳-۳-۶ منابع تولید زباله
۴۴ ۳-۴ منابع تولید مواد زاید جامد شهری
۴۵ ۳-۵ ترکیبات مواد زاید خانگی
۴۶ ۳-۶ سیستم مدیریت مواد زائد خانگی
۴۷ ۳-۷ اهمیت جمع آوری و دفع بهداشتی مواد زاید
۴۷ ۳-۸ جمع آوری و حمل و نقل مواد زاید خانگی
۴۸ ۳-۹ خطرات ناشی از دفع غیر بهداشتی مواد زاید
۴۹ ۳-۹-۱ مگس

۴۹	۳-۹-۲	چونندگان
۵۰	۳-۹-۳	آلودگی آب ها
۵۰	۳-۹-۴	آلودگی خاک
۵۱	۳-۱۰	روش های دفن بهداشتی
۵۲	۳-۱۰-۱	دفن بهداشتی در مناطق مسطح
۵۲	۳-۱۰-۲	دفن بهداشتی به روش گودالی
۵۲	۳-۱۰-۳	دفن بهداشتی در سطوح شیبدار
۵۳	۳-۱۰-۴	روش دفن در زمین های ساحلی
۵۳	۳-۱۰-۵	روش دفن بهداشتی در زمین های مرطوب و باتلاقی
۵۳	۳-۱۱	جمع آوری و دفع مواد زاید در جهان
۵۶	۳-۱۲	جمع آوری و دفع مواد زاید در ایران
۶۰	نتیجه گیری
۶۱	فصل چهارم : شهر نورآباد و ویژگی های طبیعی و انسانی آن
۶۲	مقدمه
۶۴	۴-۱	ویژگی های طبیعی و تأثیر آن بر مدیریت مواد زائد
۶۴	۴-۱-۱	بررسی موقعیت و ویژگی های طبیعی و اقلیمی
۶۴	۴-۱-۱-۱	موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی - اداری شهرستان ممسنی و شهر نورآباد
۶۸	۴-۱-۲	ویژگی های زمین ساختی و تکتونیکی محدوده مورد مطالعه
۶۸	۴-۱-۱-۲	ساختمان زمین شناسی
۷۱	۴-۱-۲-۲	خصوصیات زلزله خیزی محدوده مورد مطالعه
۷۴	۴-۱-۳	ناهمواری ها و نقش آنها در مکان یابی شهر نورآباد
۷۴	۴-۱-۴	ویژگی های آب و هوایی و اقلیمی شهر نورآباد
۷۷	۴-۱-۴-۱	میزان دما و رژیم حرارتی
۷۸	۴-۱-۴-۲	پراکندگی بارش در شهر نورآباد
۸۲	۴-۱-۴-۳	رطوبت نسبی شهر نورآباد
۸۳	۴-۱-۴-۴	باد
۸۶	۴-۱-۵	ذخایر آب و شبکه آبها
۸۷	۴-۱-۵-۱	منابع آبهای سطحی
۸۷	۴-۱-۵-۲	منابع آب های زیر زمینی
۸۸	۴-۱-۶	خاکشناسی منطقه و محدوده مورد مطالعه
۸۹	۴-۲	ویژگی های انسانی - اجتماعی و تأثیر آن بر مدیریت مواد زاید
۹۰	۴-۲-۱	سابقه تاریخی شهر نورآباد
۹۲	۴-۲-۲	تعداد جمعیت
۹۳	۴-۲-۳	ساختار سنی و جنسی جمعیت
۹۵	۴-۲-۴	مهاجرت
۹۶	۴-۲-۵	سواد و آموزش
۹۹	۴-۳	اقتصاد شهر

۱۰۰	نتیجه گیری.....
	فصل پنجم : یافته های تحقیق و تحلیل جمع آوری، حمل و نقل و دفع مواد زاید خانگی در نورآباد
۱۰۲	نورآباد
۱۰۳	مقدمه
۱۰۴	۵-۱ میزان تولید زباله در شهر نورآباد
۱۰۵	۵-۱-۱ ترکیب فیزیکی زباله های خانگی شهر نورآباد
۱۱۱	۵-۱-۲ تفاوت اجزای موجود در زباله های خانگی شمال و غرب
۱۱۲	۵-۲ چگونگی جمع آوری مواد زاید خانگی در شهر نورآباد
۱۱۲	۵-۲-۱ نحوه جمع آوری زباله از مبدأ و سطح شهر
۱۱۴	۵-۲-۲ زمان و تناوب جمع آوری
۱۱۷	۵-۲-۳ ماشین آلات جمع آوری و حمل و نقل زباله
۱۱۹	۵-۲-۴ زباله خانگی و بحث مشارکت مردمی در شهر نورآباد
۱۱۹	۵-۲-۴-۱ میزان اطلاع مردم از طرح تفکیک زباله
۱۲۱	۵-۲-۴-۲ میزان علاقه مردم به تفکیک زباله در مبدأ
۱۲۴	۵-۲-۴-۳ بررسی امکانات تفکیک زباله در شهر نورآباد
۱۲۵	۵-۲-۴-۴ مشکلات طرح تفکیک یا جمع آوری زباله خانگی
۱۲۷	۵-۲-۴-۵ میزان کوشایی مردم در تفکیک و جمع آوری زباله خانگی
۱۲۹	۵-۲-۴-۶ روش های مؤثر در افزایش مشارکت مردم شهر نورآباد
	۵-۲-۴-۷ روش های افزایش سطح آگاهی عمومی در خصوص جمع آوری و تفکیک صحیح و دفع بهداشتی زباله
۱۳۱
۱۳۳	۵-۲-۴-۸ زمینه های انتقادات مردمی از نحوه جمع آوری و حمل زباله خانگی
۱۳۴	۵-۲-۴-۹ پیشنهادات مردمی در زمینه جمع آوری و حمل صحیح زباله خانگی
۱۳۴	۵-۳ تشکیلات اداری ، پرسنل و مدیریت مواد زاید جامد خانگی در شهر نورآباد
۱۳۵	۵-۴ دفع مواد زاید خانگی در شهر نورآباد
۱۳۵	۵-۴-۱ بررسی محل دفن زباله در شهر نورآباد از چند دیدگاه طبیعی مهم
۱۳۶	۵-۴-۱-۱ موقعیت جغرافیایی محل دفن
۱۳۸	۵-۴-۱-۲ زمین شناسی و خاکشناسی محل دفن
۱۳۸	۵-۴-۱-۳ توپوگرافی محل دفن
۱۳۹	۵-۲-۱-۴ بررسی آب های سطحی و زیرزمینی
۱۳۹	۵-۴-۱-۵ بررسی باد در محل دفن مواد زاید
۱۴۰	۵-۴-۲ نحوه دفن مواد زاید در شهر نورآباد
۱۴۱	۵-۴-۳ شرایط زیست محیطی و بهداشتی محل تخلیه زباله
۱۴۲	۵-۵ تحلیل SWOT
۱۴۲	۵-۵-۱ بررسی محیطی
	۵-۵-۲ نتایج تجزیه و تحلیل عوامل داخلی مدل SWOT در مدیریت شهری جمع آوری، حمل و نقل و دفع مواد زاید در شهر نورآباد
۱۴۵	۵-۵-۳ نتایج تجزیه عوامل خارجی مدل SWOT در مدیریت شهری جمع آوری، حمل و نقل و

۱۴۹ دفع مواد زاید در شهر نورآباد
	۴-۵-۵ خلاصه تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک مدل SWOT در مدیریت شهری جمع آوری،
۱۵۲ حمل و نقل و دفع مواد زاید در شهر نورآباد
	۵-۵-۵ راهبردهای مدیریت شهری جمع آوری، حمل و نقل و دفع بهداشتی مواد زاید خانگی در
۱۵۶ شهر نورآباد
۱۵۷ ۶-۵-۵ تهیه ماتریس برنامه ریزی استراتژیک کمی
۱۶۰ نتیجه گیری از تکنیک SWOT
۱۶۲ فصل ششم: نتیجه گیری، ارائه راه حل ها و پیشنهادات
۱۶۳ ۱-۶ آزمون فرضیات
۱۶۶ ۲-۶ تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری
۱۶۸ ۳-۶ ارائه راه حل ها و پیشنهادات
۱۷۱ منابع و مأخذ

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳	۱- جدول ۱-۱- میزان جمعیت و تعداد شهرها در سالهای ۱۳۳۵-۱۳۸۵.....
۴۵	۲- جدول ۲-۱- تأسیسات متداول تولید، فعالیت ها و مناطق مربوط به هر یک از منابع هفتگانه شهری
۵۵	۳- جدول ۳-۲: نوع و منابع تولید سالانه زباله در کشور آلمان
۷۷	۴- جدول ۴-۱- تغییرات ماهیانه دما طی دوره آماری ۱۳۶۱-۱۳۵۶
۷۷	۵- جدول ۴-۲- تغییرات ماهیانه دما طی دوره آماری ۱۳۶۴-۱۳۶۱
۷۸	۶- جدول ۴-۳- تغییرات ماهیانه دما در سال ۱۳۸۴
۷۹	۷- جدول ۴-۴- میزان بارندگی ماهانه و سالانه شهر نورآباد طی سال های ۱۳۶۱-۱۳۵۶.....
۷۹	۸- جدول ۴-۵- میزان بارندگی ماهانه و سالانه نورآباد طی سال های ۱۳۶۴-۱۳۶۱
۷۹	۹- جدول ۴-۶- تغییرات ماهانه بارندگی و حداکثر میزان بارندگی روزانه در سال ۱۳۸۳
۸۲	۱۰- جدول ۴-۷- تغییرات ماهانه رطوبت شهر نورآباد در سال های آماری ۱۳۶۱-۱۳۵۶
۸۲	۱۱- جدول ۴-۸- تغییرات ماهانه رطوبت شهر نورآباد در سال ۱۳۸۳
۸۳	۱۲- جدول ۴-۹- درصد فراوانی، جهت و سرعت وزش باد در ایستگاه سینوپتیک شیراز طی سال های ۱۳۶۳-۱۳۵۳
۹۳	۱۳- جدول ۴-۱۰- تعداد جمعیت، خانوار و بعد خانوار در سطح استان فارس، شهرستان ممسنی و شهر نورآباد طی سال های ۱۳۷۵-۱۳۴۵
۹۳	۱۴- جدول ۴-۱۱- درصد جمعیت شهر نورآباد در گروه های سنی طی سال های ۱۳۴۵-۱۳۸۵
۹۴	۱۵- جدول ۴-۱۲- ساختار جنسی جمعیت شهر نورآباد طی سال های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵
۹۵	۱۶- جدول ۴-۱۳- مهاجران وارد شده شهر نورآباد طی سال های ۱۳۷۰-۱۳۶۵ برحسب جنس و گروه های سنی و محل تولد
۹۷	۱۷- جدول ۴-۱۴- جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک گروه سنی و سواد در شهر نورآباد سال ۱۳۷۵
۹۸	۱۸- جدول ۴-۱۵- جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک گروه سنی و سواد در شهر نورآباد در سال ۱۳۸۵
۱۰۷	۱۹- جدول ۵-۱- تقسیمات منطقه ای شرکت آرمین خدمات ارغوان برای انجام عملیات جمع آوری مواد زاید
۱۰۹	۲۰- جدول ۵-۲- نوع و تعداد ماشین آلات جمع آوری و حمل و نقل زباله در شهر نورآباد
۱۱۱	۲۱- جدول ۵-۳- درصد اجزای موجود در زباله خانگی شهر نورآباد به تفکیک مناطق و کل شهر
۱۱۵	۲۲- جدول ۵-۴- میانگین درصد اجزای موجود در زباله خانگی مناطق مختلف کشور
۱۱۷	۲۳- جدول ۵-۵- درصد اجزای موجود در زباله خانگی شمال و غرب شهر نورآباد
۱۲۰	۲۴- جدول ۵-۶- درصد افراد مطلع از طرح تفکیک زباله در شهر نورآباد
۱۲۱	۲۵- جدول ۵-۷- درصد افراد موافق با تفکیک زباله در مبدأ در مناطق مختلف و کل شهر
۱۲۳	۲۶- جدول ۵-۸- درصد افراد انتخاب کننده هر کدام از موارد مطلوب در مقابل تفکیک زباله به تفکیک مناطق مختلف شهر و کل شهر
۱۲۴	۲۷- جدول ۵-۹- درصد افرادی که به وجود امکانات تفکیک و زباله‌دان در مناطق جواب منفی داده اند

- ۲۸- جدول ۵- ۱۰- درصد افراد ذکر کننده هر کدام از مشکلات طرح تفکیک یا جمع‌آوری زباله خانگی
- ۲۹- جدول ۵- ۱۱- درصد میزان کوشایی مردم در امر تفکیک و جمع‌آوری زباله خانگی در شهر نورآباد
- ۳۰- جدول ۵- ۱۲- درصد هر یک از موارد مؤثر در ساماندهی امر تفکیک در شهر نورآباد
- ۳۱- جدول ۵- ۱۳- درصد افراد اشاره کننده به هر کدام از موارد افزایش آگاهی عمومی
- ۳۲- جدول ۵- ۱۴- راهبردهای چهارگانه براساس تحلیل SWOT
- ۳۳- جدول ۵- ۱۵- خلاصه تجزیه و تحلیل عوامل داخلی (IFAS)
- ۳۴- جدول ۵- ۱۶- خلاصه تجزیه و تحلیل عوامل خارجی (EFAS)
- ۳۵- جدول ۵- ۱۷- نتایج تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک
- ۳۶- جدول ۵- ۱۸- اولویت بندی نهایی عوامل مؤثر بر مدیریت مواد زاید در شهر نورآباد
- ۳۷- جدول ۵- ۱۹: ماتریس راهبردها و راهکارهای مدیریت شهری جمع‌آوری و دفع مواد زاید خانگی در شهر نورآباد
- ۳۸- جدول ۵- ۲۰: ماتریس برنامه ریزی استراتژیک کمی

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۱۱۳	۱- شکل شماره ۵-۱- وضعیت ایستگاه موقت و کامیون حامل ایستگاه موقت در شهر نورآباد.....
۱۱۸	۲- شکل شماره ۵-۲- وسائط نقلیه مورد استفاده برای حمل و نقل در شهر نورآباد
۱۴۰	۳- شکل شماره ۵-۳- وضعیت حصارکشی منطقه دفن در شهر نورآباد
۱۴۱	۴- شکل شماره ۵-۴- وضعیت محل دفن یا تخلیه زباله شهری نورآباد

فهرست نقشه ها

صفحه	عنوان
۶۷	۱- نقشه ۴-۱- شناسایی موقعیت محدوده مورد مطالعه (۱۳۷۹)
۷۰	۲- نقشه ۴-۲- ساختار زمین شناسی محدوده شهر نورآباد
۷۳	۳- نقشه ۴-۳- موقعیت لرزه خیزی شهر نورآباد و محدوده اطراف آن
۷۵	۴- نقشه ۴-۴- مسیر ورودی توده های هوا در فصول مختلف به روی فلات ایران در محدوده مورد مطالعه
۷۶	۵- نقشه ۴-۵- اقلیم غالب منطقه ای استان فارس
۸۱	۶- نقشه ۴-۶- منحنی خطوط هم باران محدوده شهر نورآباد در سال ۱۳۶۳
۱۱۶	۷- نقشه ۵-۱- تقسیم بندی شهر نورآباد برای انجام عملیات جمع آوری مواد زاید در زمان های مشخص
۱۰۶	۸- نقشه ۵-۲- تقسیم بندی شهر نورآباد براساس مناطق انتخاب شده برای مطالعه
۱۱۰	۹- نقشه ۵-۳- تقسیم بندی شهر نورآباد براساس وضعیت اقتصادی و اجتماعی مردم شهر
۱۳۷	۱۰- نقشه ۵-۴- موقعیت محل دفن زباله نسبت به شهر نورآباد

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۲	۱- نمودار ۲- ۱- انواع مختلف مواد زاید جامد شهری
۳۳	۲- نمودار ۲- ۲- نگرش سیستمی از تولید تا دفع نهایی
۸۴	۳- نمودار ۴- ۱- گلباد سالانه شهر شیراز طی سال های ۱۳۶۳-۱۳۵۳
۸۵	۴- نمودار ۴- ۲- گلباد چهار فصل شهر شیراز طی سال های ۱۳۶۳-۱۳۵۳
۱۰۷	۵- نمودار ۵- ۱- میانگین درصد اجزای موجود در زباله خانگی شهر نورآباد
۱۲۰	۶- نمودار ۵- ۲- درصد میزان اطلاع مردم از طرح تفکیک
۱۲۱	۷- نمودار ۵- ۳- درصد افراد موافق با تفکیک زباله در شهر نورآباد
۱۲۳	۸- نمودار ۵- ۴- درصد افراد انتخاب کننده هر یک از موارد مطلوب در مقابل تفکیک زباله در شهر..
	۹- نمودار ۵- ۵- درصد افرادی که به وجود امکانات تفکیک و زباله دان در مناطق مختلف جواب منفی داده اند
۱۲۴	
۱۲۶	۱۰- نمودار ۵- ۶- درصد افراد بیان کننده مشکلات طرح تفکیک و جمع آوری در شهر نورآباد
	۱۱- نمودار ۵- ۷- درصد میزان کوشایی افراد در امر تفکیک و جمع آوری زباله خانگی در شهر نورآباد
۱۲۸	
۱۳۰	۱۲- نمودار ۵- ۸- درصد افراد اشاره کننده به هر کدام از موارد مؤثر در افزایش مشارکت مردمی.....
۱۳۲	۱۳- نمودار ۵- ۹- درصد افراد اشاره کننده به هر کدام از موارد افزایش آگاهی

مقدمه :

انسانها به خصوص ساکنان شهر در طول زندگی روزمره و برای رفع انواع نیازهای خود، از مواد و منابع موجود در طبیعت به اشکال گوناگون استفاده می کنند. در استفاده از مواد همواره قسمتی از آن و یا گاهی بخش بیشتری از آن قابل استفاده نیستند، به این قسمت های غیرقابل استفاده پسمانده گفته می شود (سعید نیا، ۱۳۸۲: ۱۹).

نکته جالبی که در تعریف زباله یا مواد زاید باید مورد توجه قرار گیرد نسبی بودن این تعاریف است؛ زیرا از نظر بعضی افراد، موادی که دور ریختنی و زاید تلقی می شوند؛ ممکن است از نظر برخی دیگر دارای ارزش نگهداری و یا به نوعی قابل مصرف باشند. همچنین اغلب مردم دوست ندارند از موادی که به عنوان زباله یا مواد زاید تلقی می شوند، نگهداری کنند؛ چون نمی خواهند بخشی از محیط زندگی شان را اشیای بی مصرف اشغال کند.

این موضوع - دفع قسمت های غیرقابل مصرف و زاید منابع مختلف طبیعی موجود بر روی کره زمین پس از مورد استفاده قرار گرفتن - در ابتدای امر مشکل خاصی را برای اجتماعات انسانی و محیط شان ایجاد نمی کرد؛ زیرا تعداد و توزیع انسان های موجود بر روی زمین به نسبت مساحت این کره خاکی خیلی کم بود اما امروزه به دلیل افزایش تعداد، توزیع و تراکم جمعیت و به دنبال آن تحولات پدید آمده در میزان و کیفیت مواد مصرفی، معضل تولید و دفع بی رویه مواد زاید در محیط زیست به نحو بارزی گریبانگیر حیات جوامع بشری به ویژه در شهرها گردیده است (عبدلی، ۱۳۷۸: ۱۵).

در این میان، وظیفه مدیریت مواد زاید: جمع آوری، حمل و نقل، دفع و بازیافت مواد زاید است. همچنین مدیریت مواد زاید وظیفه برنامه ریزی، سامان دهی، تأمین نیروی انسانی، هدایت و رهبری، کنترل و نظارت را نیز در زمینه این مواد بر عهده دارد (سعید نیا، ۱۳۸۲: ۱۰).

در تحقیق حاضر سعی بر آن است که عناصر مدیریت مواد زاید به صورت سیستمی و هماهنگ مورد بررسی قرار گیرد که در این میان به موضوعات جمع آوری، حمل و نقل و دفع مواد زاید بیش از سایر عناصر پرداخته شده است.

جمع آوری و حمل و نقل زباله، بخشی از مدیریت مواد زاید است که از برداشت مواد زاید در محل تولید شروع می شود و تا تخلیه این مواد در محل دفع ادامه می یابد. بر اساس قانون شهرداری جمع آوری، حمل و نقل و دفع مواد زاید بر عهده شهرداری هاست و شهرداری می تواند این کار را توسط کارگران استخدامی خود

انجام دهد. اما در هر صورت از مسئولیت قانونی شهرداری در جمع آوری و حمل و نقل مواد زاید کاسته نمی شود (سعید نیا، ۱۳۸۲: ۱۲).

شهر نورآباد در مجموع از به هم پیوستن چندین روستا در اوایل دههٔ چهل شکل گرفته است و هر یک از این نقاط در حال حاضر محله ای از شهر را تشکیل می دهند. این شهر نیز مانند سایر شهرهای استان فارس و کشور در زمینهٔ مدیریت زباله خانگی دارای مشکلات حادی می باشد؛ زیرا خصوصیات جغرافیایی، اجتماعی و اقتصادی منطقه، میزان جمعیت بالا و وجود فرهنگ های متفاوت در شهر مدیریت زباله خانگی را در این شهر از اهمیت فوق العاده ای برخوردار کرده است که از آن جمله می توان به تولید بسیار بالای زباله خانگی با اجزاء بسیار متفاوت، کمبود بودجهٔ شهرداری برای مقابله با مشکلات زباله از قبیل جمع آوری، حمل و نقل، دفع و فقدان حس مشارکت مردمی در این زمینه اشاره کرد.

به طور کلی حل مشکل مدیریت زباله نیاز به زمان و هزینه دارد و باید میان نهادهای شهری هماهنگی به وجود آید؛ زیرا مطمئناً بدون وجود این هماهنگی کار مدیریت زباله به عنوان یکی از وظایف مدیریت شهری راه به جایی نمی برد. در ضمن برای حل مشکلات در این زمینه باید به برنامه های بلند مدت و مطالعات عمیق توجه داشت و گرنه اجرای یک برنامهٔ کوتاه مدت و قرارداد با چند شرکت خصوصی تنها برای جمع آوری و حمل و نقل زباله راه به جایی نمی برد؛ زیرا هر کدام از عناصر موظف در سیستم زباله شهری دارای اهمیت خاص بوده و توجه به یک یا چند عنصر بدون توجه به سایر عناصر مشکلات را حل نخواهد کرد.

پژوهش حاضر شش فصل دارد که در فصل اول به کلیات پژوهش، در فصل دوم به تعاریف و مفاهیم پژوهش، در فصل سوم جمع آوری و دفع مواد زاید خانگی، در فصل چهارم شهر نورآباد و ویژگی های طبیعی و انسانی آن، در فصل پنجم یافته های تحقیق و تحلیل جمع آوری، حمل و نقل و دفع مواد زاید خانگی در نورآباد، و در فصل پایانی آزمون فرضیات، نتیجه گیری و ارائه راه حل ها و پیشنهادات پرداخته شده است.